Тетяна Драганова

ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАБРУДНЕННЯ

До найактуальніших проблем сьогодення, що торкаються кожного жителя планети й від яких залежить майбутнє людство, слід віднести проблеми екологічні. Викликані недалекоглядним, нерозумним, необґрунтованим ставленням людини до природи, вони виникли не сьогодні й не вчора [1, 3].

До основних антропогенних факторів розвитку екологічної кризи в Україні належать передусім великі промислові комплекси – ненажерливі споживачі сировини, енергії, води, повітря, земельних просторів і водночас найпотужніші джерела практично всіх видів забруднень (механічних, хімічних, фізичних, біохімічних).

Під забрудненням навколишнього середовища розуміють небажану зміну її властивостей в результаті антропогенного надходження різних речовин і з'єднань. Це забруднення приводить до шкідливої дії на літосферу, гідросферу, атмосферу, на біосферу, на будівлі, конструкції і матеріали, а зрештою і на саму людину. Головним джерелом такого забруднення є повернення в природу величезної маси відходів, які утворюються в процесі виробництва і споживання людського суспільства.

В результаті діяльності людей гідросфера змінюється: кількісно (зменшення кількості води, придатної для використання) та якісно (забруднення).

Серед забруднень розрізняють фізичне, хімічне, біологічне й теплове [2, 140].

Основною причиною забруднення водних басейнів є скидання неочищених або недостатньо очищених вод промисловими підприємствами. З полів змиваються мінеральні добрива і отрутохімікати. У водойми потрапляють нафтопродукти і синтетичні миючі засоби. Усе це призводить до загибелі багатьох організмів переважно в прибережних зонах.

Джерелом забруднення літосфери є ненормоване застосування в сільському господарстві мінеральних добрив. В результаті цього виникають мало продуктивні і непродуктивні землі. Важливою причиною забруднення грунтів можуть бути промислові і сільськогосподарські відходи, побутове сміття, неправильне внесення добрив. Головними забруднювачами є важкі метали і їх з'єднання, добрива, отрутохімікати, радіоактивні речовини.

«Земля й вода, якщо тільки вони безсовісно не пограбовані, можуть знову й знову давати все необхідне для життя».

С. Юделл, американський еколог [2, 147].

Забруднення атмосфери відбувається перш за все результаті згорання мінерального палива. Найбільш поширеними токсичними речовинами,

котрі забруднюють атмосфери є: оксид вуглецю, діоксид сірки, оксид азоту, вуглеводні та пил. В атмосфері значно зріс вміст фреонів, які руйнують озоновий шар, що загрожує проникнення на поверхню Землі короткохвильового ультрафіолетового випромінювання, згубного для всього живого. Забруднення повітря стало великою соціальною і економічною проблемою для багатьох розвинених країн, особливо для великих міст, промислових агломератів.

В даний час забруднення навколишнього середовища досягло такого розміру, що необхідно приймати термінові заходи. Існує три основні шляхи вирішення природоохоронних проблем. Перший полягає в створенні очисних споруд, в застосуванні малосірчистого палива, знищенні і переробці сміття, будівництві димарів заввишки 200–300 м і більш, рекультивації земель і т.д. Другий напрям подолання забруднення навколишнього середовища полягає в розробці і застосуванні природоохоронної технології виробництва, розробці оборотних методів водопостачання і т.д. Цей шлях має особливе значення, оскільки він не просто зменшує, а попереджає забруднення навколишнього середовища. Третій шлях – це глибоко продумане, раціональне розміщення «брудних» виробництв, які надають несприятливу дію на навколишнє середовище.

Список використаних джерел:

1. Білявський Г. О. та ін. Основи загальної екології: Підручник / Г. О. Білявський, М. М. Падун, Р. С. Фурдуй. – 2-е вид., зі змінами. – К.: Либідь, 1995. – 368 с.
2. Білявський Г. О. та ін. Основи екологічних знань: Пробний мас. підручник для учнів 10–11 кл. середніх загальноосв. Закладів / Г. О. Білявський, Р. С. Фурдуй, І. Ю. Костіков. – К.: Либідь, 2000. – 336 с.